

KUNTOUTUKSEN MONIALAISUUS KOULUTUKSEN NÄKÖKULMASTA

Marja Mikkelsen

Professori, Kuntoutus, Lääketieteellinen tdk, Clincium, HY

SIDONNAISUUDET

- Ylilääkäri, Päijät-Hämeen hyvinvointialue, kuntoutuksen lääkäripalvelut
- Lääkinnällisen kuntoutuksen ohjautumisen perusteet, jäsen työikäisten työryhmässä ad 12/22
- Kuntoutuksen tutkimuksen ja koulutuksen kehittämisfoorumin jäsen
- Etelä-Suomen yhteistyöalueen lääkinnällisen kuntoutuksen alatyöryhmän puheenjohtaja
- Suomen Fysiatriyhdistyksen, Suomen Manuaalisen lääketieteen yhdistyksen ja Suomen Kivuntutkimusyhdistyksen jäsen
- Kustannus Oy Duodecim, Fysiatrian oppikirjan toimituskunnan jäsen
- Medcare-säätiön hallituksen jäsen

SISÄLTÖ

- Kuntoutuksen monialaisuus
- Monialaisen yhteistyön määrittely
- Monialainen koulutus
- Monialaisuus kuntoutuksen koulutuksessa
- Kuntoutuksen koulutuksen nykytila
- Kuntoutuksen koulutus tulevaisuudessa

KUNTOUTUKSEN MONIALAISUUS

Lääketiede

Terveystieteet

Sosiaalitieteet

Käyttäytymistieteet

Liikuntatiede ja
biomekaniikka

Yhteiskuntatieteet

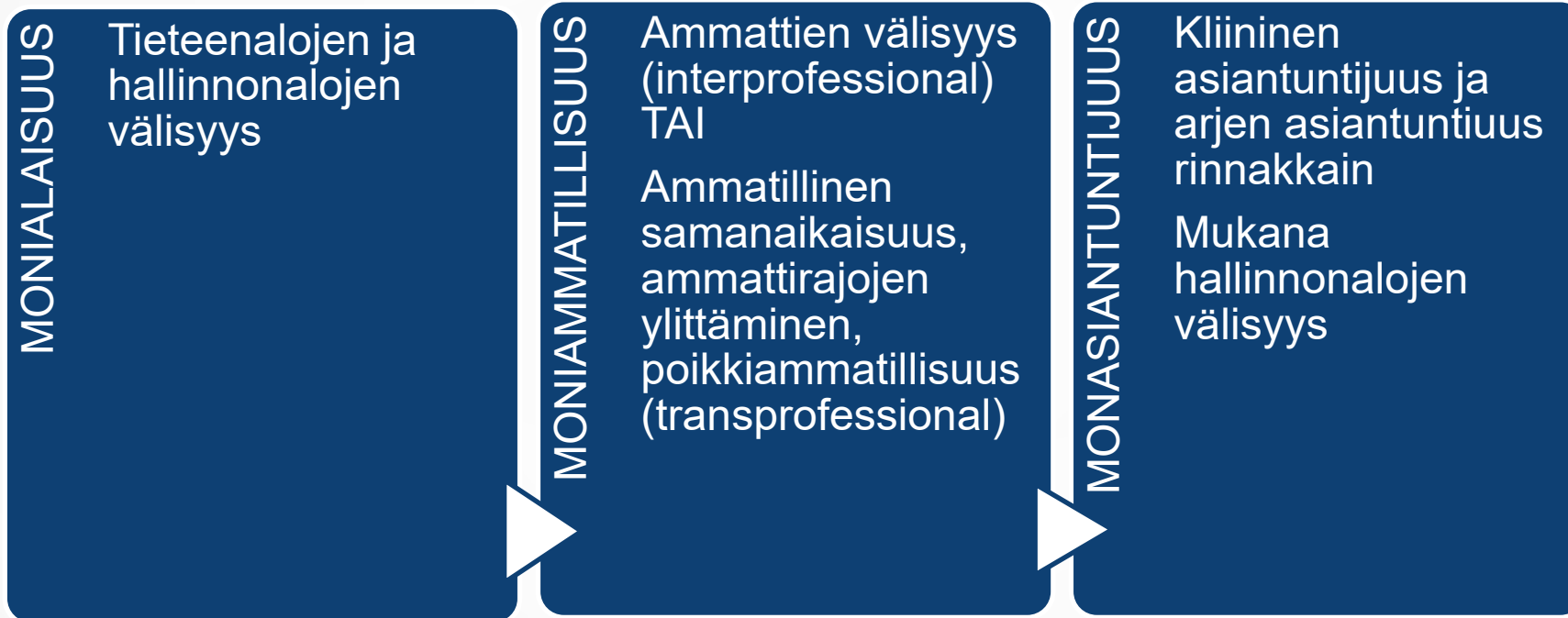
KUNTOUTUSALAN KOULUTUS

- Ei ole vain yhtä eri tieteen- ja koulutusalat kattavaa määrittelyä siitä, mitä kuntoutusalan koulutuksella tarkoitetaan (Kunfo väliraportti 12/21)

MONIALAISUUS (MULTIDISCIPLINARITY)

-

MARTIN AK YM 2022 HEALTHCARE TEAMS: TERMINOLOGY, CONFUSION, AND RAMIFICATIONS - PMC (NIH.GOV)

- “multidisciplinary” is often used interchangeably with “interdisciplinary”,
- “transdisciplinary” is often mislabeled as “interdisciplinary”
- In clinical settings, “multidisciplinary” is frequently used instead of “interprofessional”.
- It is important to explore the impact interchangeable terminology and inconsistent definitions might have for those tasked with knowledge generation (researchers) and knowledge translation (healthcare professionals).

		Unidisciplinary	Multidisciplinary	Interprofessional	Transdisciplinary
	<i>Alternative terms</i>	<i>Uniprofessional, intradisciplinary, intraprofessional</i>	<i>Multiagency</i>	<i>Interdisciplinary, interprofessional collaboration, cross-disciplinary</i>	<i>Transprofessional, supra-professional</i>
	Team members	One single professional	Professionals from multiple disciplines	Professionals from multiple disciplines; patient-centered	Professionals from multiple disciplines; patient-centered
	Communication	May communicate with colleagues	Communicate via the leader	Frequent communication	Frequent communication
	Collaboration	Work independently	Work independently	Work interdependently; share decision-making	Share roles, skills, tasks, and decision-making
	Leadership	Single professional directs care	Leader is the highest-ranking professional, usually the physician	Members hold equal status; designated leader to oversee care	Members share responsibility; may be a designated leader to oversee care
Martin AK ym.2022	Professional boundaries	Strict professional boundaries	Strict professional boundaries	Maintain professional boundaries; advanced understanding of other's roles	Blur professional

MONIALAINEN KOULUTUS /AMMATTIEN VÄLINEN KOULUTUS

- Interprofessional education (IPE)
 - Kun vähintään kahden eri alan opiskelijat opiskelevat ja oppivat yhdessä ja toisiltaan saavuttaakseen toimivan ja tehokkaan yhteistyön ja parantaakseen hoidon tuloksia.

FRAMEWORK FOR ACTION ON INTERPROFESSIONAL EDUCATION AND COLLABORATIVE PRACTICE. WHO (2010)

- [WHO HRH HPN 10.3 eng.pdf](#)
- Peräänkuulutettiin monialaista ja –ammattillista koulutusta
- Jos opiskelijat ymmärtävät, miten tehdä moniammatillista yhteistyötä, niin he pystyvät menemään työhön moniammatillisen tiimin jäseneksi
- Opitaan yhdessä tekemään työtä yhdessä paremman terveyden puolesta
- Moniammatillista koulutusta oli toteutettu monille eri aloille
 - Eniten hoitajat, lääkärit, fysioterapeutit

GLOBAL IPE SITUATIONAL ANALYSIS RESULTS FINAL REPORT 2022

- [Global IPE Situational Analysis Final Report e-Book, October 2022 \(interprofessionalresearch.global\)](https://interprofessionalresearch.global)
- Lisääntyvästi näyttöä, että monialaisella koulutuksella saavutetaan parempaa potilaiden hoitoa, kansanterveyttä, enemmän arvoa, parempaa työviihtyvyyttä ja voidaan vähentää terveyden eriarvoisutta.
- Noin puolet koulutuslaitoksista eivät vielä käytä monialaista koulutusta
- Alueellisesti on suuria eroja
- Haasteena rahoitus ja keskitetyn järjestämistavan puuttuminen
- Alle puolet koulutussorganisaatiosta saa rahallista tukea moniammatilliseen koulutukseen
- Koulutus on pääasiassa vapaaehtoista, reilussa kolmanneksessa organisaatioista pakollista.

MONIAMMATILLISESTA KOULUTUKSESTA JA YHTEISTYÖSTÄ

- Moniammatillinen yhteistyö (tiimityö) ja moniammatillinen koulutus ovat riippuvaisia toisistaan
- Moniammatillista koulutusta tarvitaan, jotta voidaan tuottaa holistista, potilaslähtöistä hoitoa

MONIALAISEN KOULUTUKSEN HAASTEITA

Resurssit

- Aika
- Tilat
- Koulutettu henkilökunta
- Curriculum
- Rahoitus

Opettajien ja opiskelijoiden
tiedonpuute ja ymmärrys
monialaisesta
koulutuksesta ja muiden
ammattilaisten rooleista ja
vastuista

KESKEISTÄ

OPETTAJIEN KOULUTUS

2022 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS

- 17 kysymystä monialaisesta koulutuksesta ja tutkimuksesta
- 3 avointa kysymystä mahdollistajista ja haasteista
- Tutkimusaika 11/20-4/21
- Kohderyhmänä monialaisen koulutuksen johtajat “at higher education institutions”
- 165 vastausta 45 maasta. Tuplavastauksien poiston jälkeen 152 vastausta (Euroopasta 30)

TULOKSET

- 52 % ilmoitti, että monialainen opetus käytössä
- 28 % ilmoitti, että kehitys on käynnissä
- USA:ssa ja Kanadassa eniten, Euroopassa 17/30 vastaajista ilmoitti, että monialaista koulutusta on
 - monissa jo yli 10 vuoden ajan

MONIALAISEN KOULUTUKSEN ORGANISOINTI, JOHTO JA RAHOITUS

Keskitetty johtaminen
>60 %

Johtaja/koordinaattori/
vastuhenkilö > 50 %

Euroopassa 34 %:lla ei
nimettyä johtajaa

Keskitetty rahoitus 35 %

Ei erillistä budjettia
1/3:lla

MONIALAISEN KOULUTUKSEN YHTEISTYÖ ERI INSTITUUTIOIDEN VÄLILLÄ

Yhteistyö toisen
akateemisen
laitoksen
kanssa 50 %

Ei yhteistyötä
lähes 35 %

OPIKKEIJOIDEN OSALLISTUMINEN

- Monialaiseen opetukseen osallistuminen pakollista 38,9 % oppilaitoksista
- Osalle pakollista ja osalle vapaaehtoista (28,5 %)
- Koulutusta järjestettiin eniten mm. seuraavien alojen opiskelijoille:
 - Hoitajat, lääketieteen opiskelijat, hammaslääketieteen opiskelijat, kättilöksi opiskelevat
 - fysioterapeutit, toimintaterapeutit
 - farmaseutit, ravitsemusterapeutit
 - sosiaalityön opiskelijat, puheterapeutit, psykologit, audiologit
 - suuhygienistit, terveydenhoitajat

OPETUSMUODOT

- Ryhmäkeskustelut
- Interaktiiviset luennot
- Asiantuntijoiden esitykset
- Online työskentely yhdessä
- Tapausten ratkaisu yhdessä
- Potilassimulaatiot
- Tiimissä työskentely
- Projektityöt

MONIALAISEN KOULUTUKSEN ARVIOINTI

- 60% arvioi opiskelijoiden moniammatillisia yhteistyötaitoja ja oppimistuloksia
- Euroopassa 14/26 arvioi
- IPE-ohjelman auditointi
 - yli 70% ilmoitti, että auditointia ei ole (52 %) tai olivat siitä epävarmoja (18.6 %)

OPETTAJIEN KOULUTUS

- Puolet oppilaitoksista ilmoitti kouluttavansa henkilöstöä monialaiseen koulutukseen
 - Euroopassa 11/26 ilmoitti kouluttavansa henkilöstöä

POTILAIKEN TAI OMAISTEN MUKANA OLO

- 38 % ilmoitti, että potilaat tai perheenjäsenet ovat mukana monialaisessa koulutuksessa
 - Europassa 9/27

IPE:N IMPLEMENTAATION HAASTEISTA

- Ajan puute
- Rahoituksen puute
- Tiedon puute IPE:sta
- Johdon tuen puute
- Keskitetyn organisaation/toimintamallin puute

IEPS THE INTERDISCIPLINARY EDUCATION PERCEPTION SCALE

- [INTERDISCIPLINARY EDUCATION PERCEPTION SCALE \(nexusipe-resource-exchange.s3.amazonaws.com\)](https://nexusipe-resource-exchange.s3.amazonaws.com)

OPISKELIJOIDEN NÄKÖKULMA MONIALAISESTA OPETUKSESTA

TERVASKANTO-
MÄENTAUSTA 2018:

- Moniammatillinen opetussuunnitelma lääketieteellisessä tiedekunnassa ja terveydenhuollon eri perustutkinto-ohjelmissa
- Tutkittiin valmiuksia ja asenteita moniammatilliseen oppimiseen (RIPLS-mitari)
- Oppimiskokemukset-kyselymittari
- + tiimityö, vuorovaikutus, ammatillinen identiteetti
- Oppiminen korreloi omaan aktiivisuuteen ja kommunikointiin opiskelijaryhmän kanssa verkkoalustalla
- Aenteet moniammatillista oppimista kohtaan kehittyivät positiivisemmiksi harjoittelujaksojen myötä
- Potilaat ja perheet tyytyväisiä saamaansa palveluun

TROBERG A. (2021): MONIAMMATILLINEN YHTEISTYÖOSAAMINEN SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLTOALAN AMMATTITUTKINNOISSA

TROBERG A. (2021): MONIAMMATILLISEEN YHTEISTYÖHÖN LIITETYT OSAAMISET

- **Työntekijäosaaminen**
 - Oman ja muiden osaamisen tunnistaminen
 - Monitieteisyyden ymmärtäminen ja hyödyntäminen
 - Oman osaamisen kehittäminen
- **Työyhteisö- ja yhteistyöosaaminen**
 - Vuorovaikutusosaaminen yhteistyössä
 - Yhdessä toimimisen taidot
- **Moniasiantuntijuuteen perustuva yhteistoimintaosaaminen**
 - Asiakas yhteistoiminnan keskiössä – monitoimijuus yhteistyössä
 - Kehittämistoiminta yhteistoimintaosaamisen kehittymisessä
- **Toimintaympäristöön kiinnittyvä osaaminen**
 - Palvelujärjestelmäosaaminen
 - Moniammatillisen yhteistyön johtamisosaaminen

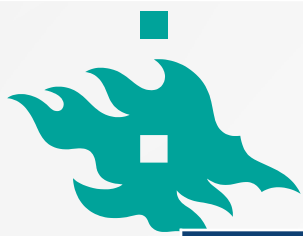
MONIAMMATILLISEN YHTEISTYÖOSAAMISEN RAKENTUMINEN TROBERG A.2021

- **Yhteiset ydinosaat**
- **Osaaminen rakentuu koulutusohjelmien yhteistyönä**
 - Koulutusohjelmien kesken toteutua yhteistyö
 - Moniammatillisen yhteistyöosaamisen teemojen sijoittuminen opintoihin
 - Monialaisina järjestettäviä opintokokonaisuuksia
- **Erilaiset keinot osaamisen kehittymisen tukena**
 - Opetuksessa käytettävät menetelmät
 - Koulutusaloja yhdistäviä kehittämistoiminnan malleja
 - Monipuoliset oppimisympäristöt

MONIAMMATILLISEN YHTEISTYÖOSAAMISEN ASEMA (ARVOSTUS K.A. 8,27) TROBERG A. 2021

- **Arvostus ja asenteet**
- **Koulutusohjelmien välisen yhteistyön edellytykset**
 - Yhteistyön haasteet
 - Yhteistyön mahdollisuudet
- **Moniammatillisen yhteistyöosaamisen tulevaisuus**
 - Yhteistyön laajeneminen
 - Aseman vahvistuminen
 - Monialaisen opetuksen lisääntyminen

KOULUTUSOHJELMIEN KESKEN TOTEUTUVA YHTEISTYÖ

TROBERG A. 2021

Koulutusohjelma

Yhteistyökumppanit

Sosiaalityöntekijä

lääkäri, psykologi, farmasia, hammaslääketiede, oikeustiede, sosiaalipsykologia, erityisopettaja, fysioterapeutti, sairaanhoitaja, sosionomi, viittomakielen tulkki

Fysioterapeutti

toimintaterapeutti, sairaanhoitaja, sosionomi, terveysteknologia, jalkaterapeutti, apuvälineteknikko, osteopaatti, geronomi, terveydenhoitaja, kätilö

Sosionomi

fysioterapeutti, sairaanhoitaja, sosionomi-diakoni, lähihoitaja, sosiaalityöntekijä, psykologi

Psykologi

lääkäri, sosiaalityöntekijä, logopedia, erityispedagogiikka

Toimintaterapeutti

fysioterapeutti, sosionomi, lähihoitaja

Lähihoitaja

sairaanhoitaja, sosionomi

Sairaanhoitaja

fysioterapeutti, sosionomi

MONIAMMATILLINEN KUNTOUTUS-MODULI

REZNIK YM.

- 47 osallistujaa
- Lääketieteen-, sairaanhoitaja- ja fysioterapiaopiskelijoita
- Moduli aikana koettiin hyvää vuorovaikutusta ja rehellistä palautekeskustelua
- Tuotiin esiin, että tämä ei vastannut arjen toimintaa
- Toivottiin enemmän verbaalista ammattienvälistä keskustelua

LÄÄKETIETEEN JA FYSIOTERAPIAN OPIKSELIJAT TUTUSTUIVAT PYÖRÄTUOLIN KÄYTTÖÖN PARISH YM.

- Come roll with me-koulutus sisälsi pyörätuolin käytön kokeilua, siirtymisiä ja keskustelua pyörätuolin käyttäjän kanssa
- Tavoitteena oli ymmärtää vammaisen toimintarajoitteita
- 91 % arvioi, että koulutus oli vaikuttavaa

MONIALAISEN TIIMIN KOMMUNIKAATIOTAITOJEN HARJOITTELUN VAIKUTUKSET

- Scheel-Sailer A ym.
- Kerättiin potilastyytyväisyystietoja sekä ammattilaisten arvioita ennen interventiota ja vuosittain sen jälkeen 7 vuoden ajan.
- 15 perusseminaaria, 16 kertausseminaaria ja 5 lyhyttä seminaaria
- Potilastyytyväisyyskyselyssä kommunikation arviot paranivat

KUNTOUTUKSEN KOULUTUKSEN NYKYTILA

KUNFO, VÄLIRAPORTTI 7.1.2021

OSAAMISKUVAUKSISTA

- Koulutusalaakohtaisia osaamiskuvauksia
- Ei yhtenäistä kuvausta kuntoutusalan koulutukselle (kuntoutusalan määrittelyssä eri käsityksiä)
- Toisen asteen ammatillisesta koulutuksesta puuttuu varsinainen kuntoutuksen koulutus
 - Esim. lähihoitajan tutkinnossa kuntoutuksen tukeminen ja kuntoutuksen osaamisala jääneet pois, tilalla toimintakyvyn ja osallistumisen edistäminen
- Ammatti ja erikoisammattitutkinnoilla vastataan täydennys- ja lisäkoulutustarpeisiin

NYKYTILA (KUNFO VÄLIRAPORTTI)

- Kuntoutukseen liittyviä opintoja kahdeksassa yliopistossa sosiaali-, terveys-, liikunta-, yhteiskunta- ja kasvatustieteiden tutkinnoissa.
- Opinnot ovat useimmiten aine- tai syventäviä opintoja.
- Yleisemmin kuntoutus liittyy yksittäisiin opintojaksoihin tai oppisisältöihin opintojaksojen sisällä.
- Yliopistokoulutuksessa niukasti kuntoutuksen opintokokonaisuuksia ja vähän monitieteistä ja -alaista yhteistyötä.
- Suomessa ei ole tällä hetkellä tarjolla kuntoutustieteen monitieteistä oppiainetta tutkintoon johtavana koulutuksena

NYKYTILA (2)

- Täydennyskoulutuksia ei ole saatavilla yhteisestä tietokannasta,
- Monilla toimijoilla kuntoutukseen liittyvää täydennyskoulutusta, mutta sanaa kuntoutus ei näy koulutusten nimissä

MONIALAISIA KOULUTUKSIA

- Avoimina yliopisto-opintoina: ProKuntoutus - monialaisen (fysioterapia, hoitotiede) ja asiakaslähtöisen kuntoutuksen opintokokonaisuutta (25-30 op)
 - Jyväskylän ja Oulun yliopistoiden sekä Oulun ammattikorkeakoulun yhteistyössä toteuttama
- Helsingin, Itä-Suomen ja Turun yliopistoissa on kuntoutuksen opintojaksoja, joissa on tehty monimonitieteistä ja -alaista yhteistyötä mm. hammaslääketieteen, lääketieteen, sosiaalityön, hoitotieteen, psykologian, logopedian ja valtiotieteiden kanssa.
- Oulun (fysiatria, geriatria, hoitotiede),
- Itä-Suomen (yleislääketiede, sosiaalityö),
- Jyväskylän (fysioterapia, liikuntatieteet),
- Tampereen (yhteiskuntatieteet) ja Turun yliopistoissa (Monelle) on tehty koulutusyhteistyötä kuntoutuksen opintojaksoilla myös ammattikorkeakoulun kanssa

KUNTOUTUSTIEDE

- eri tieteenalojen teorioita ja lähestymistapoja yhdistävä monitieteinen oppiaine ja tieteenala
 - kohteena kuntoutus ja kuntoutuminen
 - perustui yhteiskunta-, käyttäytymis- ja terveystieteiden teorioille ja tietopohjalle.
- oli omana oppiaineena Lapin yliopistossa
 - kandidaatin, maisterin tai tohtorin tutkinto
- ehdotettu järjestettävän esimerkiksi yliopistojen välisenä monialaisena yhteistyönä (Härkäpää ym. 2019)

MONIALAISUUS EI NÄY RIITTÄVÄSTI KUNTOUTUKSEN KOULUTUKSISSA (HOLVIKIVI YM. 2020)

- AMK-opetuksessa vahvuuksina mm. monialaisesti toteutettu opetus ja monialaiset verkostot
- Heikkoutena kuvattu, että kuntoutus ei näy riittävästi sote-alan koulutuksissa, edes kuntoutusalalla
- Monialaiset kuntoutuksen YAMK-koulutukset ovat lisänneet monialaisuutta kuntoutukseen, sen kehittämiseen ja johtamiseen
- Yliopistoissa kuntoutukseen liittyvä opetusyhteistyö eri tieteenalojen välillä on varsin vaatimatonta (esim. lääketiede, sosiaalipolitiikka ja sosiaalityö).

MONIALAISTA KUNTOUTUKSEN KOULUTUSTA

- Kuopiossa yleislääketieteen järjestämässä kuntoutuksen opetuksessa on mukana sosiaalityön opiskelijoita.
- Helsingissä on alkanut valinnainen kuntoutuksen syventävä kurssi, joka on yhteinen lääketieteen tiedekunnan lääketieteen, psykologian, logopedian ja soteriaohjelman sekä valtiotieteen tiedekunnan sosiaalityön kanssa.
- Turun yliopiston ja Åbo Akademin logopedian koulutusohjelmiin kuuluu 12 h audiologian koulutusta, jossa käsitellään myös kuulon kuntoutusta.
- Kuopiossa on filosofisessa tiedekunnassa logopedian koulutus, jolloin lääketieteellisen tiedekunnan kanssa tulee yhteistyötä kuuloon ja kommunikaatioon liittyen
- Monialaista toimintaa tulee esim. logopedeille harjoittelujaksoilla

- Fysiatria, geriatria, yleislääketiede sisällyttävät kuntoutuksen opetusta omana oppiaineena opetustapahtumissa. Näiden erikoisalojen välillä on myös opetusyhteistyötä seminaarien tai teemapäivien merkeissä esim. Helsingissä, Oulussa, Tampereella ja Kuopiossa.
- Turussa fysiatria ja ortopedia järjestävät yhteisen seminaarin selkäpotilaan teemaan liittyen.
- Helsingissä järjestetään työterveyshuollon, yleislääketieteen, fysiatrian, geriatrian, kuntoutuksen ja neurologisen kuntoutuksen kanssa 6. vuoden opiskelijoille kuntoutusviikko, jossa on mukana myös Kelan ja vakuutusyhtiöiden edustajia sekä moniammatillisen tiimin jäseniä.
- Opetuksissa käytetään hyväksi moniammatillisuutta ja -alaisuutta myös neurologisen kuntoutuksen opetuksessa Helsingissä, geriatrian opetuksessa Tampereella, yleislääketieteen opetuksessa Kuopiossa ja kuntoutuksen opetuksessa Oulussa

KUNTOUTUKSEN SYVENTÄVÄ KURSSI (HY)

2.5-5 OP, VALINNAINEN

- Kohderyhmä: lääketieteen, psykologian, logopedian, sosiaalityön, ja sote-maisteriopiskelijat
- Opintojakson jälkeen opiskelija tuntee suomalaisen kuntoutusjärjestelmän rakenteen ja tunnistaa siihen liittyvät kehittämistarpeet. Opiskelija ymmärtää kuntoutuksen monialaisen luonteen ja tietää oman ja muiden alojen asiantuntijoiden roolit ja tehtävät kuntoutusprosessissa. Hän osaa laatia kuntoutujalähtöiset kuntoutumisten tavoitteet yhdessä kuntoutujan kanssa.
- Toteutunut 2021, 2022 ja alkamassa 5/2023

KURSSIN SISÄLLÖSTÄ

- Kuntoutuminen, moniammatillisuus ja -alaisuus, toimintakyky, ICF-luokitus, eri ammattilaisten roolit, kuntoutustarpeen arviointi ja tavoitteet, kuntoutussuunnitelma, palvelujärjestelmä
- Potilastapauksien pohjalta eri ammattilaisten lähestyminen, videomateriaalia ja ryhmäkeskustelua
- Moniammatillinen opetus toimintakyvyn arvioinnista
- Hyvin toimiva tiimi, videon seuranta ja ryhmäkeskustelu
- Moniammatillisesti potilaan haastattelu toimintakyvyn näkökulmasta (simulaatio, näyttelijä potilaana)
- Palaute haastatteluista, potilaan asioiden hahmottaminen ICF-viitekehyksessä

KUNTOUTUKSEN SYVENTÄVÄ KURSSI

- Potilaiden tutkimuspalautteisiin tutustuminen, tavoitteiden laadintaa
- Kuntoutusneuvottelu potilaan kanssa ja kuntoutussuunnitelman laatiminen
- Tutustuminen neurologiseen kuntoutusosastoon, kuntoutuspalaveriin, oman alan ammattilaisen työhön, moniammatillisesti potilaan haastattelu ja suunnitelman laadinta
- Tutustuminen kuntoutustutkimuspoliklinikan työhön, oman alan ammattilaisen työn seuraaminen, moniammatillisesti kuntoutustutkimuspotilaan haastattelu, suunnitelman laadinta
- Oppimispäiväkirja
- Ryhmätentti

MONIALAISEN KUNTOUTUKSEN KOULUTUKSEN TULEVAISUUDEN NÄKYMÄT

- Uuden teknologian koulutus monialaisesti (esim. tekoäly, koneoppiminen)
- Hybridikuntoutuksen toteuttaminen
- Verkostomaisen työn koulutus, monialaisuus lisääntyy
- Monialaiset simulaatiot
- Monialaiset opinnäytetyöt
- Monialainen yhteistyö harjoitteluissa
- Kliinisen työn monialaisuuden kehittäminen
- Monialaisten opintojen paras mahdollinen ajankohta (?)
- *Edellä olevia noussut esiin mm. Kuntoutuksen osaamiskeskittymän opettajille järjestämässä verkkotyöpajassa 2021 Kunfo väliraportti 2021*

KUNTOUTUKSEN MONIALAISUUS VAATII MONIALAISTA KOULUTUSTA JA OPPIMISTA

- Tarve jo perustutkinnon koulutuksessa
- Läpi koulutusajan
- Työpaikolla tapahtuva moniammatillisen tiimin koulutus
- Kuntoutujan tarpeet myös monialaisia
- Monialaiset täydennyskoulutukset vahvistavat työelämän tarpeita
- Palvelujärjestelmä, toimintakyvyn arvio, kuntoutussuunnitelman laadinta ja tiettyjen sairausryhmien kuntoutus soveltuvat erinomaisesti monialaisen koulutuksen aiheeksi
- Teknologian käyttö helpottaa monialaisen koulutuksen järjestämistä
- Curriculum ja aikataulutus haasteena

KIITOS

